

SALVADOR REDÓ

SALVADOR REDÓ

UNA JOIA OCULTA ▶ Les escenes que hi ha sobre aquestes línies són quatre passatges del brodat que al segle XIV el comerciant Ramon Saera va adquirir a Florència i, a la seva mort, va llegar a la basílica de la Seu de Manresa. La peça, un teixit de lli de més de tres metres de llarg, està considerada una obra mestra de l'art gòtic, però la seva visibilitat és nul·la. El tancament temporal del museu del temple la fa inaccessible

Ajuntament i Amics de la Seu busquen suports per fer visible el frontal florentí

▶ El brodat del segle XIV és una joia de l'art gòtic que malviu en un armari del museu de la Seu fora de l'abast del públic

TONI MATA I RIU | MANRESA

■ L'Ajuntament de Manresa i els Amics de la Seu fan front comú per desencallar l'estat d'invisibilitat a què està sotmès el frontal florentí en la seva reclusió al Museu de la Seu i encapçalar un moviment d'abast ciutadà que reclami al bisbat de Vic un tracte adequat per a una peça reconeguda per experts de primera fila com una joia de l'art gòtic. Aquest brodat realitzat durant la primera meitat del segle XIV a la ciutat de Florència a hores d'ara resta tancat dins d'un armari en una de les estances de la basílica. L'espai està vedat al públic temporalment per unes obres que es realitzen a la façana del temple, però l'ocultació de la peça ve de lluny i fa que una obra mestra que pertany a Manresa sigui pràcticament desconeguda per a la majoria dels ciutadans. Quan el museu està obert, només es pot visitar dues hores al migdia els diumenges, i és inaccessible a persones amb mobilitat reduïda pel seu accés costerut.

El frontal manresà és una peça tèxtil pintada i brodada sobre lli de 3,33 metres de llargada i 90 cm d'alçada que descriu, en divuit escenes laterals i una de central, la vida de Crist, des de la infància fins a la Passió. L'autoria de l'objecte correspon a l'artesà Geri Lapi, tal com ell mateix va deixar escrit en una inscripció que es pot llegir al marge inferior, i se sap que va ser adquirit pel jurista i comerciant manresà Ramon Saera. A la seva mort, el 1357, el brodat va passar a mans de la Seu, que en conserva

la propietat des d'aleshores, havent sobreviscut, fins i tot, al foc anticlerical desfermat a l'inici de la Guerra Civil Espanyola, l'any 1936.

El regidor de Cultura, Joan Calmet, ha explicat que «l'Ajuntament intentarà que en la renovació del conveni de la Seu s'ataqui aquest problema, ara que una bona part de les mancances estructurals que van provocar les obres i els convenis ja estan solucionades». El proper mes d'octubre venç l'acord a quatre bandes -Diputació, Generalitat, Ajuntament i Bisbat de Vic- que dota la basílica de recursos per poder emprendre obres de rehabilitació, i l'actual equip de govern vol incloure en la negociació la possibilitat que la ciutat es beneficiï de l'exhibició del frontal. «La responsabilitat d'aquesta peça és eclesiàstica, forma part del museu de la Seu i està *oculta* com tota la resta de l'equipament en la mesura que té un accés complicat», apunta Calmet. «La Seu té un fons que no és gaire extens, però de gran valor, al qual ara no es treu gaire profit. Ha de ser més visible».

La veu del Bisbat de Vic a la Seu és el canonge Josep Maria Gasol, qui assegura que, «tan bon punt s'acabin les obres de la façana, el propòsit és reobrir el museu», afegint que «no hi ha cap altra raó que expliqui el confinament del frontal. Gasol també confia que la millora de la situació econòmica permeti afrontar el trasllat de la peça a unes noves dependències del temple. No obstant això, l'historiador comenta que «no puc

Terra descrostat i cortinatge malmès, sota l'armari on hi ha el frontal

LES DECLARACIONS

JOSEP MARIA GASOL
CANONGE DE LA BASÍLICA DE LA SEU

« Quan s'acabin les obres de la façana, el propòsit és reobrir el museu. No hi ha cap altra raó per tenir el frontal fora de l'abast del públic »

JOAN CALMET
REGIDOR DE CULTURA DE L'AJUNTAMENT

« L'Ajuntament intentarà que en la renovació del conveni de la Seu s'ataqui aquest problema. S'ha de treure profit al fons del museu »

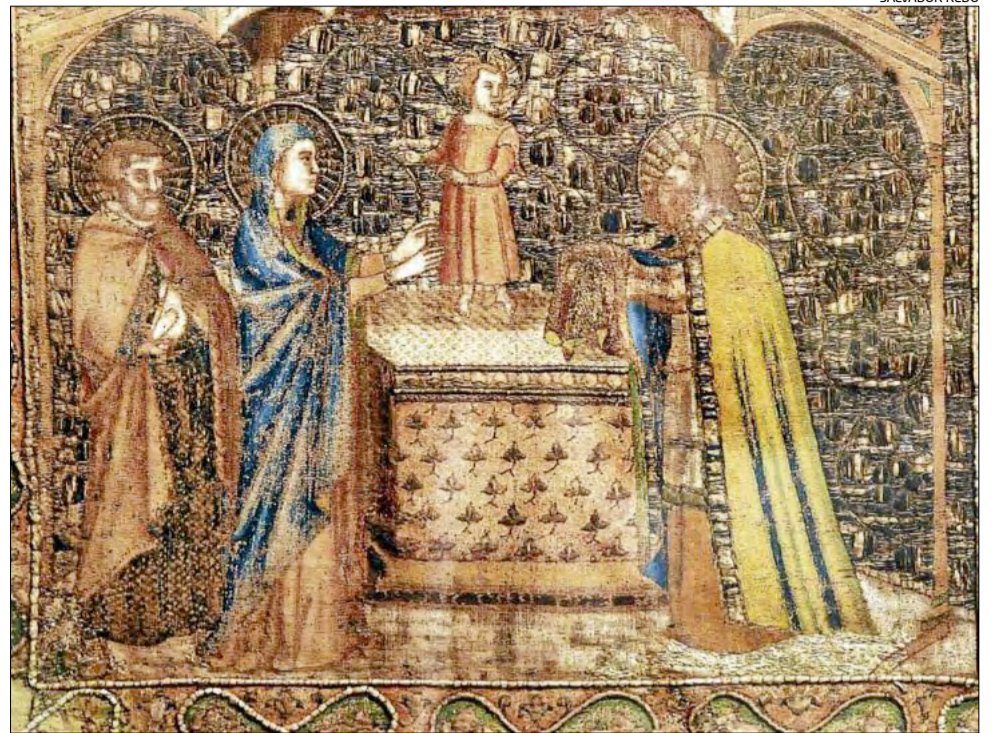
enganyar ningú, no hi ha diners i no se sap quan es podrà fer. Sap greu que no es pugui veure». L'opció que fins ara s'ha considerat més idònia és la sala gòtica de la mateixa basílica.

Sigui com sigui, Manresa té una obra mestra que no exhibeix. No tan sols això: quan algun museu de renom la demana en préstec per a una exposició temporal, tampoc hi ha manera que el frontal surti de l'armari de fusta on s'està. Fa un parell d'anys, va ser la Galeria dels Uffizi de Florència qui en va demanar la cessió, amb la negativa com a resposta. Més recentment, també n'ha fet la sol·licitud la Galeria de l'Acadèmia (on hi ha el *David* de Miquel Àngel) de la mateixa ciutat italiana, però la vicedirectora, Daniela Parenti, ha dit a **Regió7** que «amb referència al projecte sobre el frontal de l'artista Geri de Lapo, conservat a Manresa, desitgem precisar que estem considerant altres projectes per a l'exposició de l'any que ve, i per ara hem decidit no demanar el préstec de l'obra».

El vicepresident i portaveu de l'associació Amics de la Seu, Lluís Guerrero, comenta que «des de fa anys som conscients que tenim un tresor al Museu de la Seu. És una peça tan important com poc coneguda tant pels manresans com per la gent del país». Segons Guerrero, l'associació està «disposada a donar-la a conèixer i projectar-la arreu», per tal que «quan es parli de Manresa s'associï el nom de la ciutat amb una obra tan cabdal».

SALVADOR REDÓ

SALVADOR REDÓ

Una tesi italiana posa el tapís entre els millors d'Europa

► Una historiadora de Florència obté la màxima nota en un treball que situa l'obra manresana davant de la famosa peça de la Toscana

Crònica

TONI MATA I RIU | MANRESA

Observant admirada l'edifici barroc on fins fa poc hi havia els jutjats de la capital bagenca, Elena Chiti va exclamar que en qualsevol ciutat europea una obra d'art com el frontal florentí tindria, per si mateixa, un espai d'exposició com l'esmentat palau. La historiadora italiana caminava al costat de Jaume Espinalt, que fa quatre dècades que estudia la Seu, en una visita que va fer a Manresa per conèixer de prop el teixit, objecte de la seva tesi sobre brodatos florentins del segle XIV que fa uns dies va merèixer la màxima qualificació cum laude a la Universitat de Florència.

L'estupefacció de Chiti no és un sentiment isolat: de fet, a la bella localitat italiana no falten veus reputades que assegurin que el frontal manresà és superior en qualitat al de Jacopo Cambi que

conserva la Galeria de l'Acadèmia. Però allí la joia no s'amaga rere una feixuga escala de cargol amb alts graons de pedra, unes quantes portes, un armari i una vitrina com a la Seu.

Elena Chiti es va posar en contacte amb Jaume Espinalt arran de conèixer el seu bloc sobre arquitectura medieval, i els Amics de la Seu van delegar en ell el contacte que l'estudiant va demanar mantenir de forma regular amb la capital de la Catalunya Central per rebre materials que l'ajudessin en la tesi. Un cop analitzades les obres, la doctora en art ha expressat el seu convenciment que el frontal manresà és el millor. Com si d'una competició esportiva es tractés, l'adquisició que va fer Ramon Særa fa sis segles i mig mereixeria la medalla d'or de la seva categoria.

El llegat de Geri Lapi com a artesà del brodat perviu bàsicament a Manresa, on hi ha l'única peça seva que consta que s'ha conservat sencera. No obstant això, també es pot apreciar la destresa de l'artista al Metropolitan Museum of

ARXIU PARTICULAR

La historiadora Elena Chiti

Art de Nova York, on es guarda un fragment de 26,7 x 40,6 cm d'un altre frontal. El retall presenta l'escena de la flagel·lació de Crist i és la peça més reconeixible d'una sèrie de dotze de les quals el centre nord-americà n'hostatja nou. De la sort o la dissort de les altres no se'n tenen més dades.

Sense fotos

Elena Chiti va demanar a Jaume Espinalt una fotografia del frontal

per aprofundir en el seu treball, però la resposta de l'estudiós manresà li devia donar una altra pista de la peculiar història de la peça. Tal com està ubicat actualment, és impossible prendre una imatge de tot el teixit, de més de tres metres de llargària. Les dimensions de la sala no proporcionen prou profunditat al fotògraf, que també ha de batallar amb els reflexos del vidre que cobreix l'objecte. Només és factible obtenir un retrat si el frontal surt del seu cau, tal com va passar quan Enciclopèdia Catalana va fer la petició per incloure la imatge en l'article que Rosa Maria Martín dedica a la joia manresana en la col·lecció de deu volums *L'art gòtic a Catalunya*. Chiti va haver de pagar la còpia al seu autor, Ramon Manent.

L'interès d'aquesta historiadora, que passa temporades a Madrid i treballa com a model de joieria, no s'ha aturat un cop passat el tràngol de l'avaluació davant el jurat acadèmic. Entre els aspectes en què vol aprofundir hi ha la possibilitat que el dibuix que es fa en els treballs preparatoris del brodat fos obra del mateix Giotto o, en el seu defecte, d'algun integrant del seu taller. Tot i l'ampul·lositat de l'afirmació, Chiti creu que l'estudi exhaustiu del frontal manresà podria alterar el coneixement que es té de la història del dibuix en el segle XIV. Un motiu més perquè els manresans se sentin orgullosos del frontal i, alhora, s'alci el clam per exigir que estigui a l'abast del públic.

Josep Maria Gasol assegura que el brodat no requereix cap restauració

T. M. R. | MANRESA

■ L'última intervenció que es va fer al frontal florentí de Manresa és el tractament de conservació i neteja que va dur a terme el Museu Tèxtil i d'Indumentària de Barcelona l'any 1992, moment en què va ser exhibit a l'exposició «Millennium», organitzada amb béns artístics de l'Església. La responsable del treball va ser Mechthild Flury-Lemberg, directora del taller de restauració de l'Abegg-Stiftung Riggisberg, de Suïssa. Aquesta actuació fa que, segons Josep Maria Gasol, canonge i principal autoritat del bisbat de Vic a la Seu, «el brodat no necessita que s'hi faci cap restauració».

De vint anys ençà, no obstant això, les tècniques de conservació de teixits han evolucionat i es fa urgent que el frontal manresà sigui examinat per experts que en determinin l'estat amb exactitud. La recent restauració del Tapís de la Creació de la catedral de Girona ha permès restituir al teixit romànic la seva lluentor cromàtica i és un precedent que il·lustra el camí a seguir pel manresà.

JESUS FELIU
consultors

SERVEIS IMMOBILIARIS INTEGRALS

Administració d'immobles

- Administració de finques
- Administració de comunitats de veïns i propietaris
- Administració d'edificis en arrendament

Arquitectura i enginyeria

Representació de propietaris

Gestió de cooperatives d'habitatges

Valoracions i peritatges

Inversions / desinversions

Assessoria jurídica urbanística

- Reparcel·lacions
- Juntes de compensació
- Associacions de cooperació
- Expropiacions
- Procediments administratius / recursos

Assessoria jurídica immobiliària

- Compravendes
- Donacions i herències
- Contractació
- Procediments judicials de tot tipus

Sant Joan Baptista La Salle, 4-6, 2n - 08241 Manresa (BCN)
Casp, 31, 1r - 08010 Barcelona

T. 93 875.35.20 / F. 93 875.35.23
T. / F. 93 302.24.54

www.feliuconsultors.com

info@feliuconsultors.com